

Vzpomínka na Václava Bečváře

Ve stálé expozici Muzea Policie je umístěna pamětní deska se jmény 117 pražských policistů, kteří padli v boji za svobodu v letech 1938–1945. V září roku 1938 bránili hranice Československé republiky. Za nacistické okupace v letech 1939–1945 se neohroženě zapojili do národního odboje. Své životy neváhali nasadit ani v květnu 1945, kdy vypuklo celonárodní povstání, jehož důležitou organizovanou složkou se od počátku stala i pražská policie. Jedním z policistů, kteří položili svůj život za vlast doslova na prahu svobody, byl i štábní strážmistr Václav Bečvář...

Václav Bečvář se narodil 29. července 1913 v Žižicích-Luníkově na Kladensku. Kromě rodiny mu základ vzdělání poskytla obecná a měšťanská škola, poté se vyučil strojním zámečníkem, což ovlivnilo i jeho pozdější služební zařazení. Prezenční vojenskou službu vykonal v letech 1933–1935 u 1. automobilního praporu, dosáhl hodnosti svobodníka. Odchodem do zálohy mu vyvstala nutnost zajištění další existence. Hospodářská krize těžce postihla pracovní trh. Snad i proto Václav Bečvář podal dne 19. října 1935 žádost o přijetí do služeb Sboru stráže bezpečnosti, tedy státní Policie. 29. října 1935 byl přijat jako pomocný zřízenec strážní služby a zařazen k automobilní rotě při Policejním ředitelství v Praze v Bartolomějské ulici.

Po nástupu nacistů k moci v Německu se postupně radikalizovali i sudetoněmečtí nacisté v Československu. Docházelo k řadě nepokojů, což nutně vedlo k posilování bezpečnostní služby v pohraničních oblastech. V roce 1936 vznikla i „Stráž obrany státu“ (SOS), v níž vybraní příslušníci Policie, Četnictva, Finanční stráž, vojáci i další dobrovolníci po vyhlášení pohotovosti společně střežili státní hranice a udržovali pořádek zejména v pohraničí. Václav Bečvář byl dne 14. srpna 1936 přeložen k Policejnímu ředitelství v Liberci a 9. července 1937 zařazen do Stráže obrany státu. Své odhodlání bránit republiku znovu stvrdil přísahou.

Liberecké policejní ředitelství sídlilo v budovách mezi Fügnerovou a Blažkovou ulicí a mělo dalších devět strážnic v jednotlivých městských částech. Disponovalo také motorovými vozidly, dokonce i třemi pancéřovými automobily Škoda PA-II „Želva“ s kulometnou výzbrojí, které v září 1938 účinně zasáhly proti nacistickým vzbouřencům v Liberci a širokém okolí. I zde tedy Václav Bečvář uplatnil své technické znalosti.

Václav Bečvář nezapomínal ani na rodinné zázemí. V červenci 1937 se oženil s Jiřinou Koubkovou, pocházející z obce Koleč na Kladensku, s níž přivedl na svět dva syny – Jiřího a Zdeňka. Bratr jeho manželky, Jaroslav Koubek, též vstoupil do řad Policie a sloužil i v Liberci. V té době oba policisté ještě netušili, že je spojí nejen rodinné pouto, ale i společný osud...

Přijetí mnichovské dohody tvrdě zasáhlo celý národ. Během smutných říjnových dnů roku 1938 musela Československá republika odstoupit Německé říši rozsáhlé oblasti, včetně Liberecka. K nucené evakuaci do vnitrozemí se 7. října připojilo i liberecké policejní ředitelství. Václav Bečvář a Jaroslav Koubek byli přeloženi do Prahy, kde je 15. března 1939 zastihla nacistická okupace. Oba policisté zůstali ve službě u vládní Policie Protektorátu Čechy a Morava. Václav Bečvář sloužil na revíru v Praze-Vršovicích, později u motorizovaného dopravního oddělení. Dosáhl hodnosti štábního strážmistra. Se svou rodinou bydlel na tehdejší adrese Praha XIII, Otavská 12/454.

Dobová svědectví potvrzují, že do odbojové činnosti a příprav k povstání se zapojila podstatná část pražského policejního ředitelství, motorizované dopravní oddělení v Bartolomějské ulici nevyjímaje. Právě odtud 5. května 1945 vyjelo auto se skupinou policistů, jejichž úkolem bylo obsadit budovu Českého rozhlasu na Vinohradech a zajistit ho pro potřeby povstání. Boj o rozhlas je dodnes vnímán jako faktický začátek bojových akcí Pražského povstání, do nichž se na mnoha místech zapojili i četníci a policisté, včetně Václava Bečváře.

Organizační struktura a spojovací systém pražské policie navíc umožnil vojenskému velitelství „Bartoš“ řízení akcí povstaleckých jednotek v Praze. Zejména na pravém břehu Vltavy se jim podařilo ovládnout většinu města, někde se ale nacisté udrželi a doufali v pomoc německých jednotek z okolí Prahy.

Jedním z takových míst byla budova školy Na Pražačce v oblasti Žižkova, kterou obsadil „V. Sturmbann der SA-Standarte Feldherrnhalle“. Tato početná a silně vyzbrojená výcviková jednotka, složená ze 17-18 ti letých mladíků vedených instruktory z řad SS, odmítla složit zbraně, z kulometných hnízd na budově školy ostřelovala okolí a prováděla výpady do okolních ulic. Řadu zajatých rukojmí nacisté mučili a zavraždili. Slabě vyzbrojeným českým povstaleckým jednotkám se nepodařilo opevněnou školu dobýt. Pomocí barikád v okolních ulicích jí tedy alespoň blokovali. Došlo k řadě přestřelek, o jejichž urputnosti dodnes svědčí množství pomníčků. Povstalecké velení se snažilo s obklíčenými nacisty vyjednávat, leč marně.

7. května 1945 (podle některých pramenů o den dříve) vzal na sebe dobrovolně roli parlamentáře štábní strážmistr Václav Bečvář. Uvědomoval si nebezpečnost tohoto úkolu. Přijal jej i pro svou znalost němčiny z předchozí služby. Podle svědectví školní kuchařky paní Matouškové vstoupil kolem 12. hodiny do dvora školy brankou směrem od Libně. V pravé ruce držel bílý prapor. Ušel však pouze tři kroky a pak jej nacisté zákeřně zezadu zastřelili. Mrtvé tělo pohodili a zahrabali do cvičného zákopu za budovou školy.

Situace se ještě zhoršila odpoledne 7. května, kdy po tvrdých bojích s povstalci pronikla k Pražačce „Kampfgruppe Reimann“, používající bezohledně taktiku živých štítů. Václav Bečvář nebyl jediným policistou, který zde padl. Své životy obětovali Václav Fábera, Josef Pašek, Jiří Krenk, Stanislav Klápště... Řádění nacistů zde skončilo až večer 8. května, kdy se posádka školy připojila k německým kolonám, kvapně opouštějícím Prahu. 9. května ráno dorazily do Prahy první jednotky Sovětské armády.

V té době přijel na kole z Kolče do Prahy Josef Kostka. Snažil se zjistit, co se stalo s jeho dvěma švagry. Tělo revírního štábního strážmistra Jaroslava Koubka, který padl v boji 7. května 1945 ve Svatoplukově ulici, našel 9. května v kostele svatého Prokopa na Olšanském náměstí. Další pátrání jej přivedlo na Pražačku. Zde v rámci probíhající exhumace poznal Václava Bečváře a potvrdil jeho totožnost. Převzal i jeho osobní věci: řidičský průkaz, notes s přidělovými lístky na oděv, blok trestních příkazů, náprsní tašku s písemnostmi, klíče, kapesní nůž a tužku. Poté jeho tělo, zabalené do plachty, osobně převezl do kostela sv. Prokopa. Aby i po smrti byli oba švagři opět spolu. Místem jejich posledního odpočinku se stal hřbitov v obci Koleč u Kladna.

Václav Bečvář byl in memoriam povýšen do hodnosti praporčíka a vyznamenán československým válečným křížem. Pozůstalí na něj dodnes vzpomínají jako na prostého muže, který žil pro svou rodinu a poctivě plnil služební povinnosti, i s nasazením vlastního života. Stejně jako mnozí jiní...

Čest jejich památce!

Václav Bečvář

Jaroslav Koubek

Muzeum Policie ČR děkuje rodině Václava Bečváře za poskytnuté informace.